

NOWY DZIENNIK

W Y D A N I E

10

W I E C Z O R N E

SUDETY NOWYM GDANSKIEM

„Wolne państwo, kontrolowane przez hitlerowców”

Londyn, 9. 5. (L.) Omawiając rezultaty rozmów rzymskich korespondent „Daily Express” twierdzi, iż w toku rozmów miało uzgodnić, iż obszar Sudetów

niemieckich winien stać się czymś w rodzaju wolnego państwa, kontrolowanego przez narodowych socjalistów.

neutralnego stanowiska Italii, wyraził zrozumienie dla postulatów niemieckich.

Desinterresament Mussoliniego w sprawie Czechosłowacji?

Paryż, 9. 5. (A) Havas donosi z Londynu, że prasa brytyjska oceniając wizytę rzymską kanclerza Hitlera, zgodna jest co do trzech zasadniczych punktów: 1) oś Rzym—Berlin zachowuje swą dotychczasową formę, jako instrument dyplomatyczny polityki obu państw, 2) w sprawie Czechosłowacji Mussolini podkreślił desinterresament polityki włoskiej, 3) polityka ośi Rzym—Berlin nie jest sprzeczna z układem włosko-brytyjskim.

Król włoski będzie rewizytował Hitlera?

Rzym, 9. 5. (R.) Z kół niemieckich informują o możliwości podróży, jaką miałby odbyć Wiktor Emanuel III do Niemiec. Podróż miałaby mieć charakter rewizyty, złożonej Hitlerowi. Termin wyjazdu króla nie został określony. Należy zaznaczyć, że pogłoski te wydają się prawdopodobne, bowiem z punktu widzenia protokołu dyplomatycznego Hitler, jako głowa państwa składa w Rzymie wizytę królowi. Rewizyta zatem powinna być według protokołu przewidziana.

Sześć ustaleń w rozmowach rzymskich

Rzym 9. 5. (R) Z dobrego źródła informują, że rozmowy obu mężów stanu doprowadziły do następujących 6 uzgodnień: 1) Niemcy uznają życiowe interesy Włoch na Morzu Śródziemnym w jego zachodnim pasie, 2) Włochy analogicznie uznają interesy Niemiec na Morzu Północnym i Bałtyku, 3) oba mocarstwa uznają swe interesy na terenie półwyspu Bałkańskiego i uznają potrzebę wspólnego podziału sfery wpływów, celem zapobieżenia ewentualnemu skrzyżowaniu się ich, 4) Oba mocarstwa uznają swe interesy w basenie nadcarstwa, Niemcy zapewniają całkowite zrozumienie dla interesów Italii w b. Austrii, oraz zobowiązują się do respektowania ich, 5) Problem należytego uwzględnienia portu w Trieście w handlu zamorskim b. Austrii będzie rozważany w bliskiej przyszłości, 6)

Wreszcie Niemcy i Włochy uroczystie potwierdzają zasady, na których powstała formacja oś Rzym — Berlin.

Odnosnie do wypełnienia punktu 3 i 5, odbędzie się w Berlinie konferencja ekspertów. Obrady jej rozpoczną się już w przyszłym tygodniu. Kierownikiem delegacji włoskiej będzie wiceprezes faszystowskiej korporacji przemysłu.

Poza tymi sześcioma punktami przedmiotem rozmów obu dyktatorów był szereg innych zagadnień. Uchodzi za pewne, że rozważano: 1) kwestię Czechosłowacji, przy czym Mussolini doradzał Hitlerowi umiar, wskazując na daleko idące koncesje wysuwane przez Pragę wobec mniejszości sudeckiej 2) problem niemieckich roszczeń kolonialnych, przy czym Duce nie zmieniając w tym względzie

Znamienny głos Tardieu:

Francja broniąc Czechosłowacji - wystąpi w swej własnej obronie

Paryż, 9. 5. (K) Prawdziwą sensację wywołał artykuł b. premiera i czołowego przywódcy francuskiego obozu prawicowego Andre Tardieu'a w „Gringoire”. Tardieu wypowiada się stanowczo za militarną pomoc Francji dla Czechosłowacji, wywołując: Niektóre koła francuskie oświadczyły: Nie chcemy się bić w obronie negusa, ani w obronie Barcelony. Te same koła oświadczyły teraz, że nie chcą się bić w obronie Pragi. Tego rodzaju porównanie nie jest

uzasadnione ani ze stanowiska prawnego ani faktycznego.

Francja na wypadek inwazji niemieckiej w Czechosłowacji walczyć będzie nie w obronie Czechosłowacji, lecz w swej własnej obronie. Teza prof. Barthelemy'ego, wedle której Francja nie jest obowiązana do interwencji w obronie Czechosłowacji, jest fałszywą. Francja nie wypowiedziała statutu Ligi Narodów. Prawnie istnieją też nadal zobowiązania, płynące z traktatów locarneńskich. Nie

wolno zachęcać Trzeciej Rzeszy do dalszego szantażu, bo potem Francja bić się będzie musiała w najgorszych dla siebie warunkach. Czy Francuzi już zapomnieli, o co walczyli w latach 1914—1918?

Tardieu jako współtwórca traktatu wersalskiego, przypomina wszystkie oświadczenia mocarstw na rzecz niezależnej i suwerennej Czechosłowacji. Europa środkowa powinna wiedzieć, że Francja dochowa wierności swym sprzymierzeńcom.

DZIS PEŁNA TABELA WYGRANYCH LOTERII KLASOWEJ

BERNARD SINGER

Barometr wskazuje burzę

Na froncie wewnętrznym zapanowała znowu cisza. Nikomu nie wpada na myśl alarmowanie opinii publicznej zmianami, a wyjazd ministra Opieki Społecznej Kościakowskiego, na czas dłuższy zagranicę dla poratowania zdrowia, dowodzi, że niema mowy nawet o małej rekonstrukcji.

O rozłamie w Ozonie przestano już pisać. Operetkowy występ bohatera Jutra Pracy, który grozi założeniem stronnictwa, może najwyżej napawać obawą jeden z odtamów ONR. Krążą pogłoski, że „wódz” Budzyński zamierza zwrócić wyborcom żydowskim, a szczególnie głównym działaczom w Łodzi za koszty poniesione przy ogłaszaniu plakatów w języku żydowskim dla poparcia jego kandydatury. Inne instancje przygotowują rachunek odmiennych długów i zobowiązań, które mogłyby się odbić echem w sądzie marszałkowskim.

Trochę spraw zebrało się w sądach koronnych. Znowu stanął przed sądem redaktor Studnicki, ale rozprawa w Sądzie Apelacyjnym nie zwróciła już uwagi opinii publicznej. Mniej zainteresowania wywołała również sprawa Michalskiego i Idzikowskiego. W pierwszej fazie spodziewano się drastycznych rewelacji. Gdy okazało się, że ramy procesu ścieśniono, że ława oskarżonych nie zostanie rozszerzona, sprawozdania sądowe stały się coraz skromniejsze, kręcąc się koło dwóch, czy trzech firm.

Więcej uwagi zwróciła wiadomość o powołaniu na stanowisko senatora, byłego prezesa Rady Ministrów, profesora Kazimierza Bartla. Dwa lata temu profesor Bartel nie chciał słyżeć o nominacji, oświadczając, że usuwa się od polityki czynnej i poświęca się jedynie pracy naukowej. Czasem tylko przyjeżdżał do Warszawy, składał wizyty na Zamku, rzucił lapidarne uwagi i zniknął. Kilka miesięcy temu był premier wystąpił jako świadek w procesie Studnickiego. Odtąd zamilkł. Czy przyjęcie nominacji oznacza powrót do czynnej polityki czy też chęć przyglądania się z bliska wypadkom politycznym? Zaprzysiężenie nastąpi już w czerwcu na sesji nadzwyczajnej. Były premier będzie miał więc możliwość zabrać głos, rzucić nowe słówka o „rzeczywistej rzeczywistości”, o „komentatorach Pisma Świętego”. Może stanie na czele demokratów obozu miarodajnego. W każdym razie w senacie panować będzie nieco większe ożywienie i izba wyższa przyczyni się do różnych niespodzianek na terenie parlamentarnym.

Cała ta seria epizodów na terenie wewnętrznym wygląda dziwnie sielankowo w zestawieniu z sytuacją na froncie zagranicznym. Od wypadków marcowych, od Anschlussu sytuacja w Europie środkowej nie została wyjaśniona. W szybkim tempie znaki rozpoznawcze rzucane przedtem na Austrię przesunęły się w kierunku Czechosłowacji. Od kilku tygodni toczyła się dyskusja na temat dalszych zamiarów Niemiec.

Kampania rozpoczęta przez prasę niemiecką w sprawie Sudetów wywołała zaniepokojenie w Czechosłowacji. Za radą Francji Benesz rzucił hasło rozładowania sytuacji przez opracowanie statutu narodowościowego. Dla uniknięcia wewnętrznych niepokojów i akcji w Sudetach zarządził miesięczny zakaz zgromadzeń. Do uspokojenia jednak nie doszło. Henlein mimo wszystko zorganizował zjazd partyjny w Karlsbadzie, a postulaty wysunięte przez niego dowodziły, że rząd niemiecki sięga dalej i stawia wyższe żądania, niż przypuszczał na samym wstępie prezydent Benesz.

Odtąd punkt ciężkości przeniósł się na krótki czas do Londynu. Opinia czechosłowacka przysłuchiwała się z napięciem rokowaniom prowadzonym między rządem francuskim a angielskim. Pocieszano się częściowo wiadomościami, że rząd angielski udzielił poparcia Francji w tym wypadku, gdyby rząd francuski jako sojusznik przyszedł z pomocą Czechosłowacji.

Mówiono już o odprężeniu, o poprawie sytuacji. Tymczasem następna mowa Henleina dowiodła, że partia jego nie przyjmuje kompro-

misu. Drobne rozruchy w Sudetach, rozdmuchiwane przez prasę berlińską dowodziły wyraźnie, że rząd niemiecki nie wypuścił z rąk atutu sudeckiego. Każde zajście, czy w Opawie, czy w Bratysławie, czy też gdzieindziej przed stawiono, jako ostre przeładowanie Niemców w Czechosłowacji.

Wydawało się, że ostatni zjazd przedstawicieli Małej Ententy przyczyni się do rozproszenia różnych obaw. Decyzje jednak powzięte w Sinaju dowodzą, że ograniczono się jedynie do zagadnień gospodarczych. O sprawach politycznych, o ewentualnym ataku węgierskim na Czechosłowację mówiono pewnie w celach informacyjnych. Odrzucono wprawdzie propozycję posła węgierskiego na temat zapewnienia praw mniejszości węgierskiej w krajach Małej Ententy, ale nie powzięto żadnej rezolucji podkreślającej łączność trzech państw w razie ataku ze strony trzeciej.

Uwaga Czechosłowacji przerzucona została z Londynu do Rzymu. Zachodzi bowiem pytanie, czy tym razem Mussolini udzieli zgody Hitlerowi na dalszą działalność w Europie środkowej. Przemówienia na bankiecie są wprawdzie ogólnikowe, ale między wierszami wyczuć można było, że Hitler przyrzekł przyjść z pomocą Włochom, w razie komplikacji na Morzu Śródziemnym w zamian za udzielenie „odpuszczenia win” przy ewentualnym zajęciu Sudetów.

Nic dziwnego, że w ciągu ostatnich dwóch dni dyplomacja angielska i francuska rozpoczęła gorączkową działalność, dla chronienia od ewentualnej katastrofy. W dwóch stolicach państw zjawili się w ministerstwie spraw zagranicznych posłowie Anglii i Francji. W Pradze wywarło nacisk w kierunku udzielenia jaknajszerszej autonomii Sudetom, dla uniknięcia konfliktu zbrojnego z Niemcami. W Berlinie użyto wszelkich sposobów, dla wyjaśnienia, że rządy angielski i francuski są zainteresowane w pokojowym załatwieniu zatargu.

Prasa niemiecka już zareagowała ostro z powodu demarche w Berlinie. Pośpiech obu rządów jest zrozumiały. Francja i Anglia liczą się

z ponowną błyskawiczną działalnością Hitlera.

Jak gdyby dla potwierdzenia tych obaw ukazały się wiadomości, że von Papan bawił w Paryżu i bada grunt, czy rząd francuski istotnie przyjdzie z pomocą Czechosłowacji w chwili obecnej, czy też ulegnie podszeptom piszących w wolnej trybunie „Temps” i będzie zwlekał.

W tej chwili wystawiono na próbę wartość Francji jako sojuszniczki. Będzie to nauką nie tylko dla Czechosłowacji, ale i dla innych związanych sojuszem. Powstaje bowiem pytanie — czy sojusz jest jednostronny, czy tylko wspólnicy Francji mają przyjść z odsieczą, gdy ta ostatnia będzie w niebezpieczeństwie. Czy obojgu wiązuje również wzajemność?

Zachodzi pytanie, czy wszystko się ograniczy do dwóch, trzech not, ostrych, a groźnych, ale bez konsekwencji, czy też sprawa Czechosłowacji przeistoczy się istotnie w zagadnienie Belgii z roku 1914.

Wszystkie te pytania nie są abstrakcyjne. Dziś, jutro można się spodziewać rozpoczęcia pewnych kroków, a spoglądając na mapę Niemiec i Czechosłowacji, zmniejszonej radykalnie po Anschlusie — dojrzeć można wyraźnie ewentualność ataku ze wszystkich stron od Wiednia aż do Drezna, od Słowacji aż do Sudetów, przyczym nie jest wykluczone współdziałanie Węgier.

Na wypadek konfliktu powstaje pytanie — czy Czechosłowacja będzie mogła korzystać w całej pełni zastępczo z portu w Gdyni, czy też reminiscencje z roku 1920 nie staną wówczas na przeszkodzie. Powstaną zagadnienia natury więcej skomplikowanej.

Tak czy owak zmiany w Ozonie, procesy sądowe, nominacja byłego premiera Bartla, niesławne występy „ersatzwódców” schodzą na plan drugi wobec wypadków w polityce międzynarodowej, które rozgrywają się nie nad morzem Śródziemnym, ani na Dalekim Wschodzie, lecz tu blisko na granicy polskiej. Barometr wskazuje przelotne deszcze i słońce na froncie wewnętrznym oraz burzę na froncie zagranicznym.

Negus nie daje za wygraną! Raz jeszcze wybiera się do Genewy

Genewa. 9. 5. Przeddzień otwarcia sesji Rady Ligi Narodów przyniósł sensację, która może utrudnić prace Rady pod względem proceduralnym. Rozeszły się bowiem wiadomości, że wbrew pierwotnym przypuszczeniom do Genewy przybyć ma z Anglii negus abisyński w towarzystwie swego stałego doradcy na terenie genewskim, profesora uniwersytetu paryskiego Gastona Jeze. Wiadomość ta, aczkolwiek oficjalnie jeszcze niepotwierdzona, wywołała zrozumiałe poruszenie, tym bardziej, że początkowo przypuszczano, że inicjatywa rządu brytyjskiego zmierzająca do zlikwidowania pod względem proceduralnym sprawy uznania imperium włoskiego w Abisynii, nie natrafi na poważne przeszkody.

Wedle informacji PAT, że pewne elementy skrajnie lewicowe, spod znaku frontu ludowego miały zdecydować się na posunięcie, mające na celu przysporzenie trudności min. Bon-

netowi i lordowi Halifaxowi zarówno na terenie genewskim, jak i na terenie wewnętrznej opinii kraju. Nie ulega bowiem wątpliwości — że przyjazd Haile Selassie do Genewy nie może nie przynieść pozytywnego, lecz tylko przyczyni się poważnie do wywołania zamętu, o co właśnie kołom tym chodziło.

Zagadnienia proceduralne górować będą więc — jak w ogóle — na obradach Rady Ligi. Najbardziej drażliwe zagadnienie — sprawa abisyńska — została bowiem przesądzona pod względem merytorycznym poza Ligą przez układ włosko-angielski, jak również w czasie ostatniej wizyty ministrów francuskich w Londynie. Również pozostałe punkty porządku dziennego Rady mają charakter wybitnie proceduralny, gdyż merytorycznie zostały one już omówione i zdecydowane przed sesją Rady.

Ormsby-Gore — lordem Harlech

Londyn, 9. 5. Wczoraj zmarł w miejscowości Oswestry lord Harlech, ojciec brytyjskiego ministra kolonij Ormsby-Gorego. Ponieważ minister kolonij był jedynym synem zmarłego lorda Harlecha, odziedziczył on tytuł ojca i będzie się odtąd nazywał lord Harlech. Jako lord przejdzie również Ormsby-Gore z Izby Gmin do Izby Lordów.

Ostry atak na biskupa Sprolla

Sztuttgart, 8. 5. (P). Biskup Sproll z Rotte:damu w Wirtembergii nie wziął udziału w plebi-

scycie. Od tej chwili nie ustają ataki na niego. Ostatnio namiestnik Wirtembergii Murr zamieścił w dzienniku „N. S. Kurier”, wychodzącym w Sztuttgarcie, żądanie, aby biskupa Sprolla, który znikł, ukrywając się, pozbawić godności biskupiej.

Dziecko o czterech wczach

Stambuł 9. 5. PAT. Jak donoszą z Trapezundu, w tych dniach przyszło tam na świat dziecko o czterech wczach, z których dwa znajdowały się nad brwiami, druga zaś para normalnie pod brwiami. Dziecko to żyje.

W Ameryce aresztują przywódców hitlerowskich

Nowy Jork, 9. 5. (K.) Władze amerykańskie przystąpiły do likwidacji ruchu hitlerowskiego w Stanach Zjednoczonych. Aresztowano sześciu przywódców, a wśród nich Ernesta Müllera, przewodniczącego niemiecko amerykańskiego towarzystwa kolonizacyjnego które zorganizowało obóz hitlerowców w stanie New Jork.

Aresztowania dokonano na podstawie rzadko stosowanej ustawy, którą w stanie New Jork przeprowadził w roku 1923 ówczesny burmistrz nowojorski Jimmy Walker przeciwko Ku-Klux-

Klanowi. W myśl tej ustawy ma każda organizacja, która dokonyuje zaprzysiężenia swych członków, przedłożyć corocznie listę członków, czego nie uczynili kierownicy obozu, nazywanego się zresztą Siegfriedslager. Najwyższa kara za tego rodzaju przekroczenie wynosi 10.000 dolarów grzywny i 1 rok więzienia.

W obozie niemieckim przebywało co niedzieli 20.000 młodzieży niemieckiej, odbywającej ćwiczenia wojskowe. Wszędzie były swastyki i napisy wyłącznie w języku niemieckim.

Burmistrz nowojorski La Guardia wezwał prezydenta policji do przeprowadzenia gruntownego śledztwa w sprawie działalności hitlerowskiej w mieście.

Prezydent kombatanów amerykańskich Roy P. Monahan, na którego doniesienie wszczęto całą akcję zapowiedział, że akcja dopiero się zaczęła, bo w Stanach Zjednoczonych jest mnóstwo takich obozów hitlerowskich.

— 00 —

Prezydent R. P. ułaskawił Smykałę

Kraków, 9. 5. Dziś o godzinie 12.45 w południe nadeszła do Sądu Wojskowego w Krakowie wiadomość, że P. Prezydent Rzeczypospolitej przychylił się do prośby szeregowca Brunona Smykały i zamienił mu karę śmierci, wymierzoną za zamordowanie kupca w Świętochłowicach na bezterminowe więzienie.

Skazańca, który od soboty oczekiwał w celi więziennej decyzji co do swych dalszych losów, sprowadzono do biura prokuratury wojskowej, gdzie zakomunikowano mu, że został ułaskawiony. Wobec tego, że wyrok Sądu Doznanego orzekł wykluczenie z armii, Smykała jako więzień cywilny odstawiony został natychmiast do więzienia św. Michała, skąd wystąpi

będzie do więzienia na św. Krzyżu, przeznaczonego dla bezterminowych więźniów.

Stracenie potrójnego mordercy w Grodnie

Warszawa, 9. 5. (A) Dziś nad ranem kat Braun wykonał wyrok śmierci przez powieszenie na okrutnym zbrodniarzu Piotrze Rudzińskim, sprawcy potrójnego mordu rabunkowego w Mostach pod Grodnem. Wyrok wykonano na dziedzińcu więzienia w Grodnie. Zbrodniarz nie okazał przed śmiercią żadnej skruchy. Jest to już 5 wyrok śmierci, wykonany w roku bieżącym.

Prace ustawodawcze rządu

Warszawa, 9. 5. (A) Na terenie ministerstwa toczą się prace ustawodawcze. Przygotowywane są rozporządzenia wykonawcze do ustaw, uchwalonych na ostatniej sesji budżetowej. Wśród nich szczególnie doniosłe znaczenie mają mieć rozporządzenia do ustaw, obejmujących tzw. małą reformę podatkową. W najbliższych dniach ministerstwa przystąpią do opracowywania wniosków ustawowych na sesję nadzwyczajną. Termin jej zwołania, oraz sprawy, jakie się na niej znajdą, ustali Rada Ministrów w bież. tygodniu.

Kto wygrał na loterii?

Warszawa, 9. 5. (A) Na dzisiejszym ciągnięciu loterii wygrana zł. 10.000 padła na numery 61435, 105968.

5.000 zł. na numery: 33076, 53765, 93961
2.000 zł. na numery: 9762, 10337, 12731, 14454, 15665, 17389, 23284, 26792, 32696, 38229, 40200, 59177, 72270, 83018, 88236, 94462, 95601, 114698, 138762, 138919, 144140.

Notowania giełdy warszawskiej

Warszawa, 9. 5. (A) Dzisiejsze notowania giełdy warszawskiej (zamknięcie kursów):

Akcje: Bank Polski 116 1/2, Zyrardów 59, Węgiel 29, Ostrowiec 56, Cukier 35, Starachowice 38 1/2, Lłpop 74, Tendencja utrzymana.

Papiery procentowe: 3 proc. inwestycyjna I em. 82, 3 proc. inwestycyjna II em. 82 3/4, 4 proc. dołarowa 41 3/4—42, 5 proc. konwersyjna 70 1/4—70 1/2, 4 pół proc. wewnętrzna 65, 4 proc. konsolidacyjna 68 3/4. Tendencja mocniejsza.

Dymisja „szarej eminencji” Egiptu

Kair, 9. 5. PAT. Ali Maher Pasza, szef gabinetu królewskiego złożył wczoraj dymisję na ręce króla Faruka. Dymisja ta, która wywołała wielkie wrażenie w kołach politycznych, dotychczas nie została przyjęta.

Kradli złoto z popiołów w krematorium

Tokio, 9. 5. (R.) Policja aresztowała około stu robotników, zatrudnionych w krematorium tokijskim, którzy z popiołów spalonych zwłok wydobywali złoto, pochodzące z klejnotów i złotych zębów palonych zwłok. Aresztowani postępowali w ten sposób od ostatniego trzęsienia ziemi. Według obliczeń policji, wartość złota zdobytego w ten sposób sięga sumy 1/2 miliona jenów.

Szczegóły sąsiedzenia hr. Wielopolskiej

Warszawa, 9. 5. (A) W kołach arystokracji polskiej wielkie wrażenie wywarła wiadomość o skazaniu hr. Oktawii Wielopolskiej na bezterminowe więzienie. Obecnie nadchodzi sąsiedni szczegół. Została ona skazana w sądzie nadzwyczajnym (Sondergericht), w Lipsku. Rozprawa była tajna, nie dopuszczono żadnych obrońców. Hr. Oktawia Wielopolska należy do najpiękniejszych kobiet w Warszawie i liczy lat 27. Jadąc na wystawę paryską, przybyła do Berlina 18 sierpnia ub. r. o godz. 8 rano. Nie zatrzymując się w Berlinie, wyjechała tym samym pociągiem w kierunku granicy francuskiej. W odległości 2 godzin jazdy od Berlina weszło do jej przedziału 2 cywilnych policjantów oraz 2 szturmowców. Zapytali ją krótko, czy jest hr. Oktawią Wielopolską z Warszawy, a na odpowiedź potwierdzającą oświadczyli, że musi ona opuścić po-

ciąg i udać się z nimi do Berlina. Hr. Wielopolską przewieziono z miejsca samochodem, który czekał na stacji do Berlina i umieszczono w więzieniu Moabit, gdzie otrzymała numer 413.

Przez dłuższy czas nie można było ustalić powodu aresztowania, ani wysuwanego przeciwko niej oskarżenia. Dopiero 2 miesiące temu oświadczone po raz pierwszy, że jest ona oskarżona o szpiegostwo. Ciekawe jest, że hr. Wielopolska miała zamiar jechać na wystawę paryską przez Austrię, jednak w ostatniej chwili zmieniła zamiar, decydując się na przejazd przez Berlin. Do chwili obecnej ani mają jej, ani obrońca adwokat Beilin, który kilkakrotnie wyjeżdżał do Berlina w sprawie oskarżonej, nie otrzymali wiadomości ani o rozprawie ani o zapadłym wyroku.

Program przyjęcia angielskiej pary królewskiej w Paryżu

Londyn, 9. 5. PAT. Oficjalnie ogłoszono program wizyty króla i królowej angielskiej w Paryżu. Wizyta ta będzie trwała od 28 czerwca do 1 lipca. Angielska para królewska, która przybędzie do Boulogne 28 czerwca rano, będzie przyjęta w Paryżu tegoż dnia po południu. Król angielski zamieszka na Quai d'Orsay. 29 czerwca król złoży wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza, po czym odbędzie się przyjęcie na ratuszu. Po południu para królewska odwiedzi wystawę malarstwa angielskiego w Louvrze. Po Garden Party w Bagateli para królewska będzie obecna na przyjęciu w ambasadzie angielskiej. Wieczorem odbędzie się galowe przedstawienie w operze. Rano 30 czerwca król będzie obecny na rewii wojskowej. Po śniadaniu w Pałacu Wersalskim będzie wydany obiad na kłobowskiej w ministerstwie spraw

zagranicznych. 1 lipca monarcha brytyjski opuści Paryż, powracając do Londynu przez Calais i Dover.

Kapitulacji bez zastrzeżeń żąda Franco od republikańskiej Hiszpanii

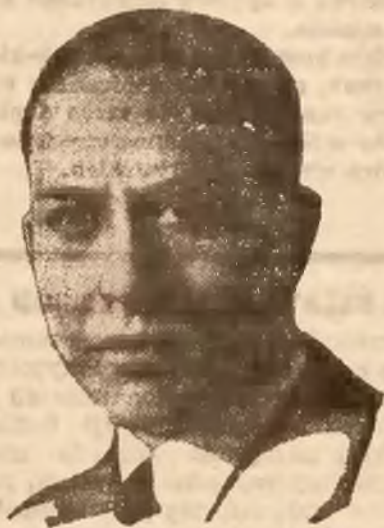
Salamanka, 9. 5. PAT. Komunikat, nadany przez Radio Nacional zaprzecza pogłoskom, jakoby miała być rozważana możliwość zawarcia pokoju na podstawie kompromisu. „Zwycięstwo należy do nas — kończy komunikat — a odnieśliśmy je dzięki zbrojnym wysiłkom i jedynie poddanie się bez warunków może położyć kres wojnie.”

Salamanka, 9. 5. PAT. Komunikat urzędowy

główniej kwatery powstańczej donosi, że pomimo niepogody wojska powstańcze posuwają się dalej w strefie Morella. Oddziały powstańcze zajęły wioski Portel de Morelia i Las Alvaradas oraz szereg innych doniosłych strategicznie pozycji. W stoczonych walkach nieprzyjaciel poniósł znaczne straty i pozostawił na placu boju licznych zabitych i rannych, oraz jeden czołg pochodzenia sowieckiego.

SYLWETKI DNIA

NASTĘPCA MUSSOLINIEGO

HR. CIANO

Najmłodszy minister

Zakończone niedawno pertraktacje włosko-angielskie i trwające rokowania włosko-francuskie zwracają uwagę świata politycznego na osobę najmłodszego ministra spraw zagranicznych w Europie, jakim jest włoski minister hr. Galeazzo Ciano.

Gdy armia negusa została całkowicie rozgromiona, na dworzec w Dżibuti przybył pewnego dnia zmęczony, wyczerpany człowiek. Wokół niego zebrali się zniecierpliwieni dziennikarze, zasypując go różnymi pytaniami.

— W jaki sposób mogła nastąpić tak nagła kapitulacja pańskiej armii, Wehib Pasza? Sam pan przecież zapewniał przed dwoma tygodniami, że wojska pańskie zwyciężą, mimo bomb i gazów trujących?

Wehib Pasza przerwał dziennikarzom nagłym ruchem ręki: sięgnął do wewnętrznej kieszeni swej marynarki, skąd wyciągnął paczkę źle zadrukowanych kartek.

— Nas nie zwyciężyły ani bomby ani gazy trujące — odparł Wehib Pasza — ale oto te kartki: propaganda! Mnie pobił nie tylko Graziani i Badoglio, lecz również Ciano, minister propagandy i lotnictwa.

Ciano i Mussolini

W kilka tygodni potem Duce oczekiwał na rzymskim lotnisku powracającego z frontu hr. Ciano. Pocałunki, złożone na jego obydwu policzkach, ofiarowane były jednocześnie zwycięstwu i ministrowi propagandy. W uznaniu zasług, położonych podczas pracy na froncie wschodnio - afrykańskim Duce ofiarował mu urząd ministra spraw zagranicznych. Człowiek, który pomógł Mussolinemu wygrać wojnę, stał się najmłodszym ministrem spraw zagranicznych na świecie.

Ciano i Mussolini spotkali się po raz pierwszy w 1926 roku w Mediolanie, gdzie podczas defilady Ciano uratował życie obecnemu dyktatorowi włoskiemu. W czasie przemarszu formacji faszystowskich Ciano zauważył w pewnej chwili w tłumie na chodniku zamachowca z wyciągniętą ręką, w której błyszczał rewolwer. Lufa skierowana była na Mussoliniego. Hr. Ciano w porę jednak przyciągnął ku sobie faszystowskiego wodza i kula bżyknęła koło jego uszu.

Próba zdolności dyplomatycznych

Od tej chwili hr. Ciano stał się częstym gościem w pałacu Mussoliniego, odbywał z nim wspólne przejażdżki konne po przez wzgórza Monte Pincio, budował wraz z dwoma synami Mussoliniego modele samolotów i rozprawiał z wiotką Eddę Mussolini na temat Cezara i Dan tego.

Zanim jednak Mussolini zgodził się oddać mu swą córkę za żonę, postanowił najpierw wypró-

bować jego zdolności dyplomatyczne. Hrabia Ciano obejmuje więc stanowisko generalnego konsula, najpierw w Rio de Janeiro, następnie w Buenos Aires i w Pekinie. Krótki ten okres pracy dyplomatycznej zaskarbił mu całkowite zaufanie włoskiego dyktatora. Przed wyjazdem na dłuższy pobyt do Szanghaju hr. Ciano przybywa na urlop do swej ojczyzny. Wtedy właśnie podczas urlopu 27-letni hr. Ciano staje do raportu przed Mussolinim, prosząc pokornie o rękę jego córki.

Minister propagandy i przyszły wódz

Pobyt w Szanghaju, w tym chińskim mieście o wybitnie angielskim charakterze, gdzie czas spędza się na placach wyścigowych, grze w bridża i tenisa, zbliżył młodego dyplomata włoskiego z Anglikami. Pił z nimi whisky i nawiązał przy tej okazji wiele znajomości, które dziś znakomicie wykorzystuje.

Po pewnym czasie Mussolini wzywa hr. Ciano do Włoch i powierza mu stworzone przezeń nowe ministerium propagandy.

W tym czasie nastąpił wybuch wojny abisyńskiej. W tych warunkach propaganda stała się

bronią, sięgającą tam, gdzie nie dociera żadna bomba ani gazy trujące. W głównej kwaterze w Asmarze siedzą współpracownicy hr. Ciano i fabrykują masowo ulotki propagandowe, które następnie sam szef propagandy rozrzuca z aeroplanu ponad pozycjami wojsk nieprzyjacielskich. Pewnego dnia wyruszył w tę niebezpieczną podróż i nie wrócił w oznaczonym terminie. Korespondenci pism zagranicznych pospieszili przesłać depezę alarmującą:

— Zięć Mussoliniego zginął wraz z samolotem!

Ale w kilka godzin potem hr. Ciano wylądował na nowo wybudowanym lotnisku w Makalle. Uśmiechając się do fotografów i reporterów: mówił: „Va bene!”

32-letni hr. Ciano i jego 30-letni sekretarz de la Porta przyczytnili się do zwycięstwa w Abisynii w nie mniejszym stopniu, niż generał Badoglio.

Gdy po ugruntowaniu imperium włoskiego Mussolini przystąpił do rekonstrukcji rządu, teka ministra spraw zagranicznych przeszła w ręce hr. Ciano.

Dziś już na ulicach Rzymu usłyszeć można gdy przejeżdża autem minister spraw zagranicznych, hr. Ciano, szeptem wypowiedianą uwagę:

— To jest następca Mussoliniego...

Jemu powierzył Duce losy Włoch na wypadek swej śmierci.

Czy hr. Ciano jest rzeczywiście wyznaczony na prawdziwego „następcę tronu“?

Stronice tytułowe pism europejskich przynoszą często podobiznę młodego mężczyzny o inteligentnej i energicznej twarzy. Czy twarz ta zostanie kiedyś uwieczniona w marmurze, jako jednego z „nowych Cezarów“ — przyszłość pokaże...

K. S.

Człowiek, który nie śpi już 22 lata

Niezwykłe skutki rany otrzymanej na froncie

W ciągu dwudziestu dwóch lat nie zasnął ani razu!... Nie chce się wprost wierzyć, iż taki wypadek ma miejsce w rzeczywistości, że istnieje człowiek, który w ciągu tak długiego czasu żyć może bez snu, pracując pełnią władz umysłowych na utrzymanie rodziny.

A jednak... Jest nim 50-letni Paweł Kern, zamieszkały pod Budapesztem z żoną i trojgiem dzieci. W czerwcu 1915 r. jako żołnierz armii austriackiej, ranny on został na froncie w Małopolsce odłamkiem granatu w głowę... i od tego czasu nie śpi...

Korespondent „Paris - Soir“ przeprowadził z Kernem wywiad, z którego dowiadujemy się niezwykle ciekawych szczegółów na temat jego codziennego życia.

Odzywia się osiem razy dziennie.

Dla tego człowieka nie istnieje żadna różnica między dniem i nocą. Jada co trzy godziny, czyli 8 razy na dobę.

Rano Kern udaje się do biura ubezpieczeń społecznych, gdzie pracuje do wieczora. Po powrocie do domu zamyka się w swym gabinecie i przegląda prasę codzienną krajową i zagraniczną. Kupuje wszystkie dzienniki węgierskie, oraz niektóre francuskie i angielskie. Władza tymi językami doskonale.

Po obiedzie w towarzystwie całej rodziny, siada w wygodnym fotelu i czyta powieści wszelkiego rodzaju. Kiedy żona i dzieci kładą się spać — Kern zabiera się do ulubionych swych studiów geograficznych. Rysuje mapy z pamięci i myślą przebiegł już cały świat niezliczoną ilość razy.

Odpoczynek bez snu.

Idąc za poradą lekarzy, Kern spędza dwie godziny z zamkniętymi oczami. Ma to zapobiec utracie siły wzroku. O godzinie 1-szej w nocy kładzie się więc na łóżko i w ciągu przepisanego czasu stara się nie otwierać oczu.

Następnie siada przy odbiorniku radiowym nastawia muzykę taneczną, przeważnie nadawaną z Londynu. Stara się za wszelką cenę myśleć jedynie o sprawach obojętnych, nieważnych. Mózg Kerna pracuje bez przerwy, myśli krąży tam i z powrotem, wyczerpuje

go. Musi więc zdobywać się na ogromny wysiłek woli, aby choć przez krótki czas dać mózgowi odpoczynek.

W tym też celu czyta codziennie jeden rozdział z Biblii, najchętniej Psalmów Dawida, po czym je recytuje. Jest to jedyna lektura, która przynosi mu ulgę i moralną i fizyczną. Biblia jest dla Kerna jedyną również pociechą w jego kalectwie.

Ten człowiek, prowadzący tryb życia wyjątkowy a ciężki, uważa mimo wszystko, że „życie pełne jest piękna i zbrodnią jest lekceważenie tego, co ono nam ofiaruje“.

Najcięższe godziny dla Kerna są popołudniowe, kiedy czuje się bardzo zmęczony. Jest wtedy w biurze. Odrzuca się więc od pracy, wyciąga się na fotelu i przez pół godziny patrzy nieruchomo w sufit. Odpręża go to do tego stopnia, że kontynuuje swą pracę prawie wypoczęty.

Kern czuje się jak ślepiec, który w dzieciństwie postradał wzrok, i który nie przypomni na sobie kolorów, zachowując jedynie ich przyjemne wrażenie z okresu, kiedy widział. W podobnym sensie Kern nie wie, co to znaczy spać, co oznacza śnić... Niejednokrotnie wysiła się by odtworzyć sobie uczucie człowieka śpiącego. Beznadziejnie. Jego fantazja nie jest tak silna, by mógł sobie to wyobrazić.

Odrzuca wszystkie propozycje.

W szufladach biurka Kerna pełno jest listów i ofert niezwykle ponętnych. Proponują mu za fantastycznym wynagrodzeniem występy w cyrku; inni znów — podróż dookoła świata z odczytem na temat jego nieszczęścia... Znaleźli się nawet Amerykanie, którzy pragną nabyć jego mózg po śmierci, proponując mu olbrzymią teraz sumę.

Kern odrzuca wszystkie propozycje. Nie chce, by go podziwiano, by o nim mówiono. Pragnie żyć w spokoju. Mózgu swego nie sprzedaje za żadną cenę.

— Po mojej śmierci — oświadcza Kern — niechaj ciało me powróci do ziemi i obróci się w proch, z którego powstało.

Biedny, nieszczęśliwy Kern

P.G.WODEHOUSE

POD GAZEM

Autoryzowany przekład
H. Bukowskiej

Streszczenie dotychczasowych rozdziałów

Lord Reginald Havershot (Reggie) wyjeżdża na prośbę rodzinnego adwokata Pliniosa i ciotki swojej, Klary do Hollywood, by tam odwieść od małżeństwa swego kuzyna, Egremonta (Eggy'ego).
W pociągu Reggie poznaje artystkę filmową April June, która zdobywa jego serce.

Na przyjęciu u April June Reggie spotyka kuzyna i jego narzeczoną, którą okazuje się być narzeczoną Reggiego, Anna Banister. — Jest ona guwernantką młodego artysty filmowego Józia Cooley a pragnie zostać referentką prasową u April June. Dowiedziawszy się, że Reggie jest zakochany w April June, przedstawi ją w najgorszym świetle. W takim samym świetle przedstawia ją też Józio Cooley, z którym Reggie spotyka się nazajutrz w poczekalni dentystycznej.

Reggie i Józio poddają się dokładnie w tej samej chwili zabiegowi chirurgicznemu pod gazem i wskutek jakichś nieprzewidzianych okoliczności, powstaje u obu pacjentów zmiana osobowości.

Reggie, jako Józio Cooley, wraca do domu swego szefa.

Po licznych przejściach pierwszego dnia zasypia. W nocy zjawia się Józio w roli Reggie'ego, który jest zadowolony z sytuacji i nie ma ochoty jej zmieniać.

451

ROZDZIAŁ XIX.

Byłem oszupiały. Doszedłszy chwilejnym krokiem do łóżka, usiądłem bezwładnie. Nie miałem pojęcia, co ten chłopak chciał powiedzieć awymi ostatnimi słowami. Nie traćłem też czasu na śledzenie ich tajemniczego znaczenia. Wszystkie moje myśli zajęte były przykrą przygodą, która oczekiwała ukochaną przese mnie kobietę. Rozpatrując niesłychaną zniwagę, którą ten młody łobuz planował, gubiłem się w najsprzeczniejszych kombinacjach. Wszystko wirowało dookoła mnie. Krew ścinała mi się w żyłach i cała moja istota wzdragała się ze zgrozy.

Zastanawiał mnie też charakter tego chłopca. W naszej pierwszej zaraz rozmowie wspomniał, że ma matkę, mieszkającą w Chillicothe w stanie Ohio. Matka ta powinna go być przecież nauką różnic między dobrym a złym i wpoić w jego dziecięce serce przynajmniej najprymitywniejsze zasady rycerskości. Uważałbym to niejako za elementarz macierzyństwa. Wiem, że gdybym ja był matką, pierwszą rzeczą którąbym uczynił, to uświadomić latodzieli co do czci i szacunku, jaki mężczyzna winien jest płci delikatniejszej i ponuczyć go o niewłaściwości zabierania się do rękoczynów w stosunku do kobiet.

Szybko jednak porzuciłem te rozmyślenia. Nie była to pora, żeby można sobie spokojnie siedzieć na łóżku i rozmyślać o obowiązkach matki. Zrozumiałem, że należy ostrzec April i to bezwzględnie. Należało natychmiast udać się do niej i powiedzieć jej, że jeżeli ten lord Havershot, dla którego zaczęło się w niej budzić uczucie cieplejsze i głębsze niż zwykła przyjaźń, zgłosi się do niej z wizytą i będzie się starał zbliżyć do niej na odległość — amiana, to powinna się zasłonić i uskokczyć w bok. Jeżeli to możliwe, trzeba jej będzie udzielić kilka podstawowych lekcji boksu, zwłaszcza uskakiwania przed ciosami. Tylko w ten sposób można mieć nadzieję, że najpiękniejszy nos w całym Hollywood zostanie ocalony przed brutalną napaścią, po której mógłby na stałe przybrać kierunek ukośny.

Dwie minuty później siedziałem w budce telefonicznej, szukając gorączkowo w spisie nazwisk na J.

Ale jej nazwiska nie było w książce. Powiniennem był pamiętać, że zazwyczaj numery telefoniczne wielkich gwiazd są zastrzeżone. Trzeba mi więc będzie — pomyślałem sobie — udać się osobiście do jej mieszkania. Wyszedłszy z tym zamiarem z budki, wpadłem w hallu na starego Brinkmeyera.

Prezydent koncernu filmowego Brinkmeyer — Magnifico najwidoczniej pofolgował swojej niechęci do żakietu i sztywnego kołnierzyka. Był ubrany wygodnie w luźny garnitur tweedowy, a dookoła szyi miał tylko miękki kołnierzyk flanelowej koszuli. Nad trzewikami, wielkości futerału na skrzypce, nie było getrów, a w jego butonierce kwiatka.

Niósł jednak kwiaty w ręce, które mi właśnie wręczył.

— Halo — rzekł przyjaźnie. — Myślałem, że jesteś w twoim pokoju. Będziemy musieli za chwilę wyjść. Właśnie przyzedłem, aby ci dać te kwiaty.

Spojrzałem na kwiaty tępo, z rozstargnieniem.

— To jest owa włośnianka — wyjaśniał.

Wzięłem ją do ręki, jak nieprzytomny, co pobudziło go do wesołego śmiechu. Nigdy nie widziałem pogodniejszego prezydenta wytwórni filmowej.

— A to dopiero! — zawołał. — Tak jesteś wymuskany, jak trup gangstera przed pogrzebem. Wyglądasz, jak jeden z tych gagatków, co to stoją przed aktorskim wejściem do teatru. To mi przypomina dawne, bardzo dawne czasy. Gdy jeszcze pracowałem w branży konfekcyjnej często tak stałem u wejścia do teatru, z bukietem w ręku. Raz... pamiętam...

Powstrzymałem ruchem ręki potok jego wymowy.

— Później mi pan opowie historię swego życia, panie Brinkmeyer, — rzekłem. — Teraz nie mam czasu słuchać.

— Co? co mówisz?

— Mam bardzo ważny interes. Sprawa życia i śmierci. Wytrzeszczył na mnie oczy, jakby nic nie rozumiał. Wyglądał jak człowiek, który oczekuje wyjaśnień.

— Co?... co mówisz? — powtórzył.

Wyznałem, że stałem jak kot na rozpalonych ceglach. Mniej-sza już o to, że wybałuszył na mnie oczy i ciągle mówił: „Co?... co mówisz?” Najgorzej było to, że tkwił jakby wrosły w ziemię i swoją tuszą zablokował drzwi, że ani mucha by się nie przecisnęła. Nie było koło niego nawet tyle miejsca, żeby w nie wtknąć szpilkę, a nie mogłem go przecież siłą usunąć na bok. Jeżeli zaś w najbliższych kilku minutach nie będę mógł udać się do April June, piękny nos tej boskiej kobiety nie będzie wart złamanego grosza.

Jakby się to skończyło, gdyby sprawa na długo utknęła w martwym punkcie, nie mogę sobie wyobrazić. Na szczęście jednak rozległ się teraz na górze przeazywający, rozpaczliwy kobiecey krzyk. Natychmiast poznałem, że jest to okrzyk trwogi kobiety, która znalazła żabę w swoim pokoju.

— O, do diabła!... — rzekł Brinkmeyer, który zadygotał całym ciałem tak, jakby usłyszał trąby Sądu ostatecznego. Odwrócił się natychmiast i zaczął wstępować po schodach. Skłamałbym, gdybym powiedział, że skoczył, bo chyba ze trzydzieści lat upłynęło od czasu, gdy w ogóle mógł podskoczyć. Pośpieszył jednak na górę z szybkością bardzo zdumiewającą u osoby jego peryferii.

Gdy tylko przeszkoda, dzieląca mnie od frontowych drzwi zniknęła, skoczyłem żwawo naprzód, i zanim ktoś zdążyłby powiedzieć „raz, dwa, trzy”, już znalazłem się na ulicy.

Przed domem stał samochód, z szoferem, siedzącym neruchomo przy kierownicy. Dotknąłem jego ramienia.

— Proszę mnie zawieźć natychmiast do pani April June, — rozkazałem.

Szofer był krępy, tęgim mężczyzną, z twarzą bladą i nalaną. Była to twarz, która nikogo nie mogła w błąd wprowadzić. Patrząc na nią, wiedziało się, że się ma przed sobą ciętko myślące indywidualum. Tak też i było. Spojrzałem na mnie swymi wyblasiastymi oczyma.

— Słucham, co panicz powiedział?

— Proszę mnie zawieźć do domu pani April June.

— Do czyjego domu?

— Panny April June.

— Panicz chce jechać do panny April June?

TWÓRCA MYSZKI MICKEY CZŁOWIEK, KTÓRY UBAWIŁ CAŁY ŚWIAT BAJECZNA KARIERA WALTA DISNEYA

WALT DISNEY

„Myszka Mickey“

Jednym z najciekawszych budynków w Hollywood jest dom, w którym nad wielką bramą umieszczony jest duży portret Myszki Mickey. Każdy zna tę słynną myszkę. Po polsku nie ma, męskiego rodzaju od słowa myszka. Może dla Mickey należałoby to słowo dorobić i nazwać bohatera Disney'owskich bajek „Myszka Mickey“. Ten mały twór, wraz z całym dworem swoim, z żoną Minnie, psem Plutonem, z kaczołem Donaldem, potrafił zabawić cały świat. Życie jego to jedna wielka przygoda. Ojcem Myszki Mickey'a jest Walt Disney. W jego głowie rodzą się wszystkie pomysły przygód Mickey'a.

Walt Disney urodził się w Chicago w roku 1901. Ojciec jego był budowniczym. Pierwsze lata swojego życia spędził tak, jak wszyscy chłopcy w jego wieku.

Pierwszy portret w życiu.

„Od najdawniejszych czasów, jakie pamiętam“, powiedział pewnego razu, „interesowały mnie rysunki. Niestety, nikt z rodziny nie interesował się sztuką“. Jedyne stara ciotka

jego dodawała mu odwagi. Ona to zaopatrywała go w ołówki i papier. Jednak na przyszłą drogę jego życia pchnął go dopiero jeden z sąsiadów, a mianowicie stary doktor.

„Gdy miałem 7 lat“, opowiada Disney, „na rysowałem konia starego doktora. Doktor przytrzymał tego konia w czasie, gdy go rysowałem. Rysunek był bardzo nieudany, ale doktorowi podobał się, a ja dumny byłem że zrobiłem pierwszy w życiu portret“.

Walt Disney interesował się też bardzo wieloma innymi rzeczami. Gdy rodzina jego przenieśli się do Kansas, mały Walt sprzedawał gazety przed pójdciem z rana do szkoły. Przez jakiś czas rysował karykatury dla jednego z tygodników miejskich. Później był aktorem w dziecięcym teatrze. Raz nawet otrzymał nagrodę za doskonałe imitowanie Charlie Chaplina.

Od cukierków w pociągach — do filmu.

Nim ukończył 20 lat, miał już za sobą wiele zawodów. Sprzedawał papierosy i cukierki w pociągach, był przez rok aktorem w teatrze w Chicago, był listonoszem w San Francisco, był elektrotechnikiem i wreszcie szoferem we Francji w czasie Wielkiej Wojny. Gdy wrócił z Francji w roku 1919 otrzymał pracę w jednym z towarzystw reklamowych jako rysownik. Reklamował przez długi czas pokarm dla kurcząt, rysował krowy, litące sól i wielkich rozmiarów marchew, reklamującą pewne sztuczne nawozy. Po krótkim czasie zaczął robić rysunki dla krótkich reklamówek filmowych. To ostatnie zdaje się zainteresowało go najbardziej. Z wytwórni, gdzie pracował, pożyczł stary aparat do zdjęć filmowych i rozpoczął eksperymenty. Pierwszy jego film pokazywał jakiegoś prawdziwego zdarzenia z Kansas City. Gdy udało mu się go sprzedać do jednego z kin, oparł na pomysł robienia krótkich filmów, opartych na starych bajkach. Przyjął do pomocy kilku młodych artystów i wszyscy razem pracowali wieczorami. W przeciągu kilku miesięcy wypuszczono siedem nowych filmików, lecz niestety, sprzedawane one były po tak niskich cenach, że towarzystwo zbankrutowało.

Hollywood.

„Nie miałem już nic do roboty w Kansas City“, opowiadał Disney w jakimś czasie później. „Zdecydowałem się na przeniesienie do Hollywood. Przyjechałem tam w sierpniu 1923 r. Miałem na sobie dziurawy garnitur, teczkę pełną rysunków, 40 dolarów i dużo długów“.

Brat Walta Disney'a — Roy Disney mieszkał w Hollywood i zdecydował się na współpracę z Waltem. Majątek jego wynosił 250 dolarów. Pożyczyli 500 dolarów i rozpoczęli produkcję filmów rysunkowych „na wielką skalę“. Ten pierwszy film Disney'a w Hollywood — to przygody Alicji. Przez długi czas żyli oni bardzo oszczędnie, jadaliby w restauracji jeden obiad na spółkę, lecz i to wypadło im za drogo i rozpoczęli prowadzenie gospodarstwa w własnym zakresie.

„Dziś, gdy sobie to przypominam“, opowiada Disney, „wydaje mi się, że to było bardzo wesołe. W owym jednak czasie myślałem o tym inaczej“.

Alicja, Oswald i — Myszka.

Filmy z Alicją nie miały powodzenia, Walt Disney próbował innej serii. Wypuścił na rynek Oswalda, szczęśliwego królika. Ale i te filmy nie przyniosły mu szczęścia. Było już z nim bardzo źle, gdy uratowała go myszka, która przychodziła do jego pokoju zjadać resztki skromnych śniadań. Ta to myszka po dała mu pomysł, który rozślawił jego imię na całym świecie. Walt Disney złapał kilka myszy, umieścił je w klatce na swoim biurku, i rozpoczął rysowanie pierwszego filmu z słynnym do dziś swoim bohaterem. Ten pierwszy film zrealizowany był w garażu w najgłębszej tajemnicy. Gdy był gotowy, w lecie 1928 r., Walt Disney usiłował go sprzedać jakiejś wytwórni pt.: „Steam Boat Willy“. Niestety, żadna z wytwórni nie chciała kupić tego dodatku. Film przeżywał w tym czasie okres wielkiej przemiany. Na rynek poczęły wchodzić pierwsze obrazy dźwiękowe.

Sukces.

Późnym latem pokazał ten dodatek bezpośrednio w jednym z kin w New Yorku. Powodzenie przeszło wszelkie oczekiwania. Po krótkim czasie nie było kina w całym wielkim kraju, które nie domagałoby się obrazu z Myszka Mickey. Mickey znalazł przyjaciół w całej Ameryce. Do Hollywood napłynęły tysiące listów, lecz tylko część z nich adresowana była do Walta Disney'a, a reszta nosiła adres: „Mickey Mouse Hollywood, California“. Po krótkim czasie Mickey Mouse stał się znany na całym świecie. W Grecji Mickey znany jest jako Mickey Mus, we Włoszech — Michel Jopolino, a Japonii — pod nazwą Miki Kuchi, w Niemczech — jako Mickey Maus, we Francji — jako Michel Souris, w Hiszpanii — jako Miguel Ratancito, jeszcze tylko w Polsce nie ma swojego polskiego imienia.

KLAUDIUSZ LAVERRIERE.

NUREK

Liście palmowe wyspy Jeudi szeleściły zwolna i cicho. Czerwono zachodzące słońce rzucało purpurową plamę na molo, gdzie dwaj mężczyźni rozmawiali w dalszym ciągu o tragicznym wypadku, absorbującym ich od kilku godzin: mianowicie o zatonięciu okrętu „Pandora“.

— Czy możemy dostać szalupę, Jim? — pytał Tom Dare.

— Powiedziałem ci już, że nie. Ale cierpliwie, mój przyjacielu! Mogę wystarać ci się o łagłowiec francuski, tak zwany luger.

— Ach! Luger, kiedy nie ma absolutnie wiatru. Moje dwadzieścia tysięcy funtów szterlingów leżą na dnie „Pandory“. Gdybym był w pobliżu jej szczątków, mógłbym... —

— Co mógłbyś? Nic! — przerwał mu Jim.

— Czekał na nurka Phil'a Moresby. Chłopak schwał i jakkolwiek bardzo młody jeszcze, był w swoim zawodzie.

— Czy uda mi się wydostać moje perły? Zdaje

się, że „Pandora“ jest nie głębiej niż na dwadzieścia, czy trzynaście metrów pod wodą. Bagażka dla nurków nawykłych do znacznie większych głębokości, nieprawdaż?

— Naturalnie. Ale tymczasem chodźmy spać. Zobaczymy się z Phil'em Moresby jutro.

Nazajutrz wieczorem nurkowie oraz Tom z Jimem siedzieli w kawiarni portu wyspy Jeudi.

— Pięćset funtów za odnalezienie szczątków rozbitego okrętu i wydostanie pereł — proponował Jim.

— Pięćset funtów! — podchwycił stary polamany i wyschnięty nurek — za wydobywanie piętnastu lub dwudziestu tysięcy z Oceanu Spokojnego i z głębokości co najmniej dwudziestu metrów!

— Dwadzieścia metrów? To za dużo dla mnie — wtrącił inny nurek — mam w domu żonę, której jestem potrzebny. Nie schodzę niżej piętnastu.

— Dobrze robisz — pochwalił stary. — Ja byłem kiedyś równie silny i zręczny, jak Phil Moresby dzisiaj. Spuszczałem się na samo dno morza, nie zwracając uwagi na bóle w nogach. Myślałem, że to reumatyzm, podczas gdy parał się chęć na mnie. Pewnego dnia zszedłem

na dwadzieścia trzy metry w głąb, ale za to kałką zostałem na zawsze.

Smiał się mówiąc, lecz w oczach jego błyszczała łza żalu za utraconą swoją mocą.

— Tutaj tylko czuję się stary, wicie? — ciągnął dalej — ale spuście mnie na piętnaście lub dwadzieścia metrów? Dajcie mi odczuć ciśnienie na skórze w prądzie czterech węzłów, a polecę na dno morza lekki jak kolibr.

— I za narażanie się na takie ryzyko proponują pięćset funtów?! — oburzył się inny.

— Nie ma co! Postaw tysiąc — doradzał Jim przyjacielowi.

— Mówicie — odezwał się nie biorący dotychczas udziału w rozmowie Phil Moresby — że trzeba dostać się do kabiny, wziąć klucz ze zwłok biednej młodej kobiety dla otworzenia pudełka, to znaczy dwa rogi więcej do obejścia i więcej tym samym szans do pozostania na dnie. Stawiam życie dla pańskich pereł na kartę.

— I dla Alidy, twojej narzeczonej — szepnął stary nurek.

— Tak, dla Alidy, której spodziewałem się dzisiaj — podchwycił młody człowiek pośpiesznie — musiała spóźnić się na parowiec płynący

6 tygodni aresztu za obrazę adwokata

Przemyśl 9. 5. (Seg) Jeden z najpoważniejszych adwokatów przemyskich oskarżył przed sądem grodzkim niejakiego Stefana Bardachowskiego o zniesławienie. Oskarżony pomówił bowiem oskarżyciela o nieetyczne postępowanie z tego powodu, iż ten ostatni przyjął przeciwko niemu sprawę sądową.

Sędzia grodzki Hilewicz skazał oskarżonego na karę grzywny w kwocie 30 zł. Od powyższego wyroku zaapelował pokrzywdzony adwokat z powodu zbyt niskiego wymiaru kary i onegdaj rozpatrywał sprawę w sądzie okręgowym s. o. Matyja. Sąd uwzględnił apelację oskarżyciela i wymierzył Bardachowskiemu karę bezwzględnego aresztu przez 6 tygodni. W motywach stwierdził sąd, że podobne nieodpowiedzialne zarzuty przeciw poważnemu adwokatowi są przejawem zdziczenia i że należy je ukrócić.

„Dr chiromantii“ przed sądem

Bielsko, 9. 5. (R) Emilia Banaś skazana swego czasu na rok więzienia za wyłudzenie różnych sum od łatwowiernych, nie chciała jednak zrezygnować z dalszego uprawiania swego zawodu, z którego jest bardzo dumna. Klienteli swej przedstawiała się „skromnie“ jako „dr chiromantii“ i za ten tytuł kazała się oczywiście sownie wynagradzać. Zgłosił się do niej pewnego razu urzędnik kolejowy, p. X., z żalem, że... mu żona uciekła. Chiromantka zapewniła go, że dzięki jej tajemniczym poczynaniom żona wnet wróci skruszona, a pocieszony kolejarz uiścił za to honorarium w wysokości 2.650 koron czeskich. Żona wprawdzie nie wróciła, ale pieniądze przepadły. Pewnemu znów rolnikowi wmówiła „pani dr“, że jego niezamężna jeszcze siostra powije wkrótce dziecko. Za odpowiednią zapłatę chiromantka i w tym wypadku ofiarowała swą „pomoc“, choć siostrze tegoż rolnika ani się nie śniło o dziecku.

Skazana została na 15 miesięcy bezwzględnego aresztu.

Półtora roku więzienia

za sprzeniewierzenie 4 zł. 57 gr.

Rzeszów, 9. 5. (R) W grudniu ub. r. Jan Kawalec, listonosz wiejski agencji pocztowej w Raniżowie dostał od kierowniczkii tej agencji przekaz pieniężny na kwotę 9 zł. 57 gr. wraz z gołówką celem doręczenia jej Adamowi Dulowi w Borkach. Po przybyciu do domu Dula, którego nie zastał, doręczył kwotę 5 zł. jego żonie Florentynie i kazał jej podpisać się na kawałku czystego papieru. Równocześnie doręczył jej odcinek przekazu, na którym wypisane kwoty były wyskrobane. Kawalec zarówno na przekazie jak i na dowodzie doręczenia podpisał Adama Dula i dokumenty te wręczył w agencji jako prawidłowo doręczone i wypłacone. Dul spodziewając się większej przesyłki niż 5 zł., skierował się do hipoteki,

cy z Sidney. Przybędzie dopiero jutro...

Jim tymczasem chcąc dobić targu oświadczył:

— Sto funtów w takim razie za wejście do kabiny i tysiąc za wydobycie pereł. Zgoda?

— To kwota! — odparł młody nurek i zapominając o swych osobistych troskach indagował starannie wszystkich, którzy mogli udzielić mu dokładnych informacji co do miejsc zatonięcia statku „Pandory“. Jim zaprowadził go do szpitala, gdzie leżał jedyny pozostały przy życiu rozbitek.

Nazajutrz Phil Moresby płynął powoli ku miejscu, gdzie statek „Pandora“ poszedł na dno.

Ustaliwszy je nurek zrzucił swoje ubranie i wciągnął na siebie liczne akcesoria stanowiące strój nurka.

Przed spuszczeniem się na dno Phil położył myślnie ku Alidzie pozostającej jeszcze prawdopodobnie w Sidney. poczym otworzył wentyl i zagłębił się powoli w pieszczotliwe fale wody.

Unikając pokładu „Pandory“ stanął na dnie morza dla zbadania kadłuba. Wśród płatyniny glonów, koralu i białych ścieżek między krzakami gąbek żółty wąz wodny śledził z zainteresowaniem najdrobniejsze jego ruchy, u-

Zakaz występów „Habimy“ w Przemyślu

Przemyśl, 9. 5. (Seg) Zapowiedziane na poniedziałek i wtorek występy „Habimy“ w Przemyślu zostały wczoraj odwołane na skutek zakazu Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie. Nie spodziewana ta decyzja wywołała olbrzymie rozczarowanie wśród szerokich rzesz społeczeństwa żydowskiego, które z najwyższym

napięciem oczekiwały przyjazdu tego słynnego zespołu. Władze zakomunikowały jako przyczynę zakazu przedstawienie wygaśnięcia wizy pobytowej „Habimy“ z dniem 30 kwietnia b.r. Decyzja ta jest o tyle niezrozumiała, że Urząd wojewódzki krakowski sprolongował artystom pobyt w kraju do dnia 15 maja br.

9 PALCÓWSZAREJSOWY HISTORIA JAK Z KAROLA MAYA

LONDYN, w maju.

Sensacyjna dyskusja toczy się na łamach angielskiej prasy w związku z niedawną śmiercią księżek i wygłaszał odczyty na całym świecie pod pseudonimem Szara Sowa. Niezwyklej tej postaci poświęcił cały rozdział polski podróżnik Arkady Fiedler w swej „Kanadzie pachnącej żywicą“, a dzieła samego Grey Owla zaczęły się świeżo ukazywać w polskim przekładzie.

Syn Szkota i Indianki, osiągnął on wysokie stanowisko pierwszego scouta (poszukiwacza ścieżek) indiańskiego i oddawał wybitne usługi rządowi kanadyjskiemu i sprawie swego przybranego ludu. Nosił stale indiański strój, z jednym piórem zatkniętym w długich kruczonych włosach jako oznakę swej godności, którą się zawsze szczylił. W czasie pobytu w Anglii, gdzie wygłaszał odczyty, był przyjęty przez króla i prasa rozpisywała się o tym, jak zapomniał się pożegnać Jerzego VI słowami: „Do widzenia, bracie.“

Obecnie w szeregu pism pojawiły się wywiady z rzekomą żoną, matką i ciotkami zmarłego, które jednogłośnie twierdzą, że był on czystej krwi Anglikiem, nazwiskiem Archibald Stanfeld Belaney, urodzonym w Hastings.

Od dzieciństwa miał on zdradzać zamiłowanie do indiańskich przygód, uciekał z biura i znosił do domu węże, które tudyliły postrach wśród sąsiadów. Wreszcie gdy miał lat 17, ciotki wysłały go do Kanady, gdzie zaciągnął się do armii dominialnej i walczył na francuskim froncie.

W czasie rekonwalescencji poślubił Angielkę, Kittie Morris, po czym wkrótce wrócił do Kanady, gdzie go zdemobilizowano. Stamtąd na pisał list do żony, że już przed wojną wziął by indiański ślub z tantejszą dziewczyną i na tej

która kwotę tę przekazała. Okazało się, że przesyłka opiewała na 9 zł. 57 gr., wobec czego listonosz sprzeniewierzył 4 zł. 57 gr. O sprawie doniesiono do prokuratury i obecnie Kawalec odpowiadał za czyn ten przed trybunałem sądu okręgowego w Rzeszowie. Przyznał się on jedynie do podpisania Dula na przekazie, jednakowoż zaprzeczył, by wytarł sumy

podstawie angielska jego żona dostała unieważnienie małżeństwa i wyszła za kogo innego

Podczas objazdu Anglii z odczytami, odwiedził ciotki, które mają być w posiadaniu jego listu, gdzie wyraźnie pisze o przybraniu przez siebie pseudonimu Grey Owl. W odpowiedzi na to, wystąpił jednak wydawca jego Lovat Dickson, twierdząc, że musi to być nieporozumienie, ponieważ Wa-Sza-Quon-Asin (po indiańsku: Ten, który chodzi w nocy), który umarł w Montrealu na zapalenie płuc, był synem Indianki i że istotnie przybrał ślubne nazwisko siostry swego ojca, Belaney, gdy wstąpił do armii w 1914 r.

Gdyby pogłoski były prawdziwe, oszukał by on departament indiański rządu ottawskiego, władze wojskowe, własną żonę, którą poślubił przed 13 laty, władze parku narodowego w Saskatchewan, którego był naczelnym konserwatorem, oraz setki tysięcy ludzi, którzy słuchali jego odczytów, w czasie ostatnich 2-3 zim, jakie spędził w Anglii. Dziwne też, że wówczas jego rzekoma żona milczała. Dickson powiada też, że widział Grey Owla nieraz bez butów i że nie brak mu ani jednego palca.

Kto ma teraz rację? Argumenty wydawcy są mocne, ale z drugiej strony trudno uwierzyć, żeby w armii kanadyjskiej służyło aż dwóch Belaneyów, którzy byli w tym samym wieku, obaj podobni do Indian i obaj ranni leczyli się w szpitalu w Hastings. Jeżeli jednak Szara Sowa istotnie był Anglikiem, postać jego staje się jeszcze ciekawsza, jako tego białego, któremu udało się asymilować się do czerwonoskórych i uzyskać jedną z najwyższych ich godności i to takich, które zdobywa się tylko przez opanowanie w najwyższym stopniu czysto indiańskich umiejętności. Historia, jak z Karola Maya.

wypisane na przekazie oraz, by zatrzymał 4 zł. 57 gr. z zamiarem przywłaszczenia jej sobie, a fakt ten tłumaczy tym, że nie miał drobnych pieniędzy Przeprowadzone dowody wykazały, że tłumaczenie to było wykrętne, wobec czego sąd skazał Kawaleca na półtora roku więzienia oraz utratę praw obywatelskich i publicznych praw honorowych na 5 lat.

siłując naśladować je pociesznie. Białe ryby uwijały się wokół helmu co mogło przyprawić o zawrót głowy nowicjusza.

W szczelinie skały pruszały się macki ośmiornicy.

Jakkolwiek Phil przyzwyczajony był do widoku tych potworów, myśl o tym, że na parowcu znajdowała się młoda niewiasta wioząca perły i inne prawdopodobnie w wieku Alidy kobiety, przejmowała go grozą i dziwnym niepokojem.

Nasycony wygląd zwierząt podwodnych, po wolne ich ruchy, oczy już nie żarłocznie świadczyły niezłicie o dramacie.

Rekiny podplływały do Phila tak blisko, że zmuszony był uchylając kłapę tylną bombardować je bankami powietrza dla odstraszenia.

Dotarwszy do schodów salonu, nurek postanowił znaleźć przede wszystkim kabinę B 82, gdzie znajdowała się kobieta mająca perły przy sobie. Później, nazajutrz może, zamierzał wrócić dla wyważenia drzwi okrętowej kasy ogniowatej.

Zajrzał do jednej z kabin z otwartym okienkiem. W wirze wody ciało młodej kobiety płynęło doń zaczepiając o jego hełm. Phil cofnął się z okrzykiem przerażenia. Opanowaw-

szy się zamknął okienko, zatrzasnął drzwi i przeszedł do następnej kabiny, gdzie znajdowała się młoda kobieta z rękoma złożonymi jak do modlitwy. Miał zamknąć ze czcią drzwi, gdy zatrzymał się nagle: światło było tutaj lepsze. Po przez krąg szyby helmu zobaczył dwoje wielkich martwych oczu patrzących smutnie na niego. Nurek wyprężył się, odrzucił głowę w tył. Doznał uczucia, jak gdyby powietrze ulotniło się z jego helmu. Balast na piersiach i plecach zaciężył kamieniem.

Ostupały, niedowierzający jeszcze wpił wzrok w twarz kobiety. Nie było żadnej wątpliwości: Alida patrzała łagodnie na niego... Alida, która chciała zrobić mu wcześniejszym swoim przyjazdem niespodziankę. Alida była przy nim. Przywoływała go do siebie. O, tak! On zostanie z nią!

Cały ciężar Oceanu przygniół serce nurka. Opadł bezwładny na dno.

Nikt nie dowiedział się nigdy co było przyczyną dramatu.

— To mnie zdumiewa — mówił Jim do swego przyjaciela Toma Dave — nie mogę zrozumieć, jak taki mocny chłop, wytrawny i pewny siebie nurek mógł pozostać pod ciśnieniem czternastu metrów wody!

Pierwszy proces o zabójstwo przed trybunałem koronnym

Dnia 16. 11. 1937 r., zawiadomił Posterunek P. P. w Zabierzowie że został zastrzelony z karabinu przez Jana Wesołowskiego ś. p. Filip Drożdżewicz.

Przeprowadzone w tej sprawie dochodzenie potwierdziły, iż sprawcą zabójstwa Filipa Drożdżewicza był Jan Wesołowski, dokonana zaś sekcja zwłok Drożdżewicza wykazała, że przyczyną jego śmierci było uszkodzenie prawego płuca i prawego płata wątroby, połączone z krwotokiem wewnętrznym i zewnętrznym w następstwie przestrelenia klatki piersiowej przez pocisk karabinowy.

Naoczni świadkowie zabójstwa zeznali, że będąc na weselu w domu Anny Rerutkowej w Woli Zabierzowskiej, zauważyli, iż pod dom Rerutkowej podeszło kilku mężczyzn. Na czele tych mężczyzn szedł śp. Andrzej Marchewka z wydobytym bagnetem w ręku i groził zabiciem wszystkich uczestników wesela. Za nim szedł Jan Wesołowski, trzymając ucięty karabin typu wojskowego. Widząc to śp. Filip Drożdżewicz wybiegł wraz z innymi uczestnikami wesela przed dom, by awanturujących się uspokoić i rozpedzić. Na to śp. Marchewka począł

się cofać, lecz Wesołowski zatrzymał go, podbiegł do śp. Filipa Drożdżewicza, z niewielkiej odległości zmierzył do niego z karabinu i wystrzelił. Wówczas Drożdżewicz począł uciekać, lecz Wesołowski strzelił do niego jeszcze kilkakrotnie i zbiegł. Po strzałach Wesołowskiego śp. Drożdżewicz upadł na ziemię i niedługo po tym zmarł. Wesołowski zabił śp. Drożdżewicza za to, że Drożdżewicz wyrzucił go w dniu 11 listopada 1937 r. z zabawy weselnej.

Jan Wesołowski nie przyznał się do winy i wyjaśnił, że w czasie powyższego zajścia nie strzelał z karabinu i nie wie, kto strzelał. Usłyszawszy strzały uciekł do wsi Chobot, odbierając po drodze Marchewce ucięty karabin typu wojskowego.

Obecnie odpowiadać będzie Wesołowski przed trybunałem Sądu Okręgowego w Krakowie, oskarżony o zabójstwo z art. 225 par 1. Jak wiadomo, za przestępstwo to odpowiadało się dotychczas przed sądem przysięgłych. Proces Wesołowskiego będzie pierwszym procesem o zabójstwo przed trybunałem koronnym. Broni adw. dr Kruh.

Po zasądzeniu brata na 6 lat więzienia przyznał się do zabójstwa

Niezwyczajnie sensacyjne koleje przechodzi sprawa o zabójstwo Andrzeja Kobiątki we wsi Kawiec pod Krakowem. Zabójstwo to miało miejsce w lipcu ubiegłego roku, kiedy to w szynku Józefa Foszczyńskiego doszło do bójki, w trakcie której Kobiątka dostał nożem w plecy i zmarł.

O zabójstwo został oskarżony niejaki Józef Hanek z Woli Duchackiej, który stanął przed sądem i został skazany na 6 lat więzienia. Po rozprawie nastąpił sensacyjny zwrot. obrońca Haneka wniósł do Sądu Apelacyjnego wniosek odwodowy, w którym wystąpił z sensacyjną tezą, że zabójcą Kobiątki był nie Józef Hanek,

ale brat jego Julian Hanek.

Na tę okoliczność powołano szereg świadków, a m. in. Juliana Hankę, który na rozprawie apelacyjnej przyznał się do winy. Julian Hanek został od zarzutu zabójstwa uniewinniony, a po szeregu tygodni aresztowano jego brata Józefa, przeciw któremu sporządzony został akt oskarżenia o zabójstwo Kobiątki.

Obecnie stanął Józef Hanek przed sądem krakowskim. Sprawa jest jednak dalej skomplikowana, gdyż oskarżony wypiera się winy, twierdząc, że przyznał się na rozprawie apelacyjnej swego brata do zabójstwa, ale uczynił to dlatego, że chciał go ratować.

Afera wekslowa w Krakowie Falszowała nazwiska żyrantów

Od kilku lat Komunalna Kasa Oszczędności pow. krakowskiego udzielała drobnych pożyczek wekslowych Agnieszce Twardowskiej z Konar. Weksle spłacane były regularnie. Dopiero w ub. roku stwierdzono, że Twardowska podrabiała na wekslach tych, nazwiska wystawców i żyrantów.

Ogólna suma pożyczek, jakie tą drogą otrzy-

mała, wynosiła 500 zł.

Po ujawnieniu fałszerstwa skierowano sprawę do prokuratury, wskutek czego Twardowska stanęła onegdaj przed Sądem okręgowym. Sędzia dr Stępniewski skazał ją, po uwzględnieniu amnestii na 7 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na 3 lata.

„Niezrównane plemię Germanów” stawiane na wzór polskim uczniom...

W „Kurierze Polskim” czytamy:

Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych we Lwowie ukazała się w przekładzie polskim książka Ernesta Gombricha p. t. „Godziny wieków. Historia świata dla ciebie”.

Autorem książki rozumie dzieje świata, jako niemieckie godziny wieków, a dla Niemców i niemieczyzny jest z pełnym uznaniem i uwielbieniem, wysławiając narodowych bohaterów niemieckich od pruskiego Fryderyka Wielkiego, austriackiego Józefa II. „dobrego katolika” (str. 263) i wreszcie do „wielkiego Bismarcka” włącznie. W dziele pełno zachwyty nad dziejową rolą „niezrównanego” plemienia

Germanów i „niedoścignionego” narodu Niemców.

O Polakach i o Polsce, jak w ogóle o Słowianach, są szczupłe tylko i uboczne wzmianki, a na mapie cesarstwa Rzymskiego (str. 111) Germania, rozparta od Bałtyku po Czarne Morze, odsunęła Sarmację do Morza Kaspijskiego. Oczerniono charakter i rolę Sobieskiego pod Wiedniem (str. 251) a Polaków przedstawiono tylko jako jeden z wielu ludów i narodów cesarstwa austriackiego (str. 304 i 319).

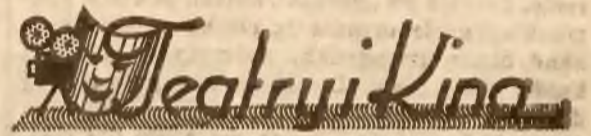
To tylko kilka „kwiatków”, z tego podręcznika, wydanego przez instytucję państwową...

Echa niedzielnego zgromadzenia

W sprawozdaniu z przebiegu niedzielnego zgromadzenia poświęconego akcji „Hagalila” pominięto wskutek przykrego przeoczenia technicznego streszczenie mowy przedstawiciela Poale-Syjonu p. N. Birnhacka, który w pięknym przemówieniu wywołał m. in.:

Każdy nabyty obecnie skrawek ziemi rozszerza obszar przyszłego Państwa Żydowskiego, podobnie jak działo się to podczas wytaczania obszaru mandatowego. Mimo terroru arabskiego stworzono w ostatnim 2-leciu szereg nowych osiedli, bastionów pracy żydowskiej. Mowa wzywa gorąco do konsolidacji wszystkich Żydów dla dobra Palestyny, podnosząc w zakończeniu, że Palestyna będzie tak wielka, jak wielki będzie czyn społeczeństwa dla zdobycia Galilei.

Mowę p. Birnhacka powitano oklaskami.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Poniedziałek, godz. 8 wiecz.: „Carmen”.

TEATR ŻYDOWSKI

Poniedziałek, godz. 9 wiecz.: „Kobieta dla wszystkich”.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ADRIA: „Kombatanci”.

APOLLO: „Pepe Le Moko” (Jean Gabin, Mi-reille Ballin)

ATLANTIC: „Byłam szpiegiem” wg. sztuki teatralnej „Fräulein Doktor” (Dita Parlo) i „Lekarz pięknych kobiet” (L. Young, W. Baxter)

BAGATELA: „Caranga” oraz rewia.

LOPP: Trójka hultajów (Sielański, Wollński)

PROMIEN: „Ubóstwisna” z Martą Eggert

STELLA: „Płomienne serca”

SZTUKA: WRZOS.

UCIECHA: „Fortancerkki”.

WANDA: „Manewry huzarskie”

Radio na dziś

PONIEDZIAŁEK, 9 MAJA.

15.25 Wiadomości gospodarcze; 15.45 „Z pleśnią po kraju”; 16.15 Serenady i romansy — koncert w wyk. ork. pod dyr. T. Soreduńskiego; 16.50 Pogadanka aktualna; 17 Pierwsza transatlantycka audycja radiowa, odczyt wygl. Wacław Frenklel; 17.15 Aria, pieśń i utwór fortepianowy. Wyk.: Oksana Curkowska (fort.), Sława Gogolewicz (mzopr.) i Wł. Raczkowski (akomp.); 17.50 Pogadanka sportowa i wiadomości sportowe; 18.15 z Katowic: koncert; 18.40 Odczyt: „Potwórki i dziwagi w świecie zwierzęcym” wygl. in. Wł. Müller; 18.55 Program na dzień następną; 19 Audycja Jannaekich Hafeów Pracy; 19.30 Dyskusyjny: „O swalczaniu śbractwa” dialog w opr. Ogi Ustupakiej-Wróbiewskiej; 19.50 Pogadanka aktualna; 20 Koncert rozrywkowy. Wyk.: Zespół salonowy Bogł. Poznańskie. „Płatka Poznańska” pod dyr. Obst. Maria Dowbór (sopr.), H. Sekowska (cytra), J. Błażkowski (tenor) i Wł. Raczkowski (akomp.); W przerwie o godz. 20.45 dziennika wieczorny i pogadanka aktualna; 21.40 Nowości literackie omówi Leon Piwiński; 22 Koncert symfoniczny w wyk. ork. P. B. pod dyr. T. Kiesewettera; 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteor.; 23—23.30 Muzyka z płyt.

TO I OWO

Polonia mistrzem drużynowym Warszawy w lekkoatletyce

W niedzielę odbyły się zawody lekkoatletyczne o drużynowe mistrzostwo Warszawy kl. A. Pierwsze miejsce i tytuł zdobyła Polonia — 11 pkt. 2) Warszawianka 105 pkt. 3) AZS 60,5 pkt., 4) Skra 59,5 pkt.

Kobieta reprezentacja C. I. W. F. pokonała Warszawę 47:43

W kobiecym meczu lekkoatletycznym, rozegranym na terenach Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego na Bielanach, reprezentacja CIWF pokonała reprezentację Warszawę w stosunku 47:43.

Przypominamy, że w meczu męskich reprezentacji lekkoatletycznych zwyciężył również CIWF.

WIADOMOŚCI SPORTOWE

Piłka nożna

Makkabi w najlepszej sytuacji w krakowskiej Lidze Okręgowej

Wczorajsza niedziela miała bardzo ważne znaczenie dla układu tabeli Ligi Okręgowej. Makkabi, po serii sukcesów na własnym terenie, ruszyła na „gorące“ boisko Korony podgórskiej, gdzie czekała ją ciężka przeprawa z kandydatem do spadku, walczącym ostro o każdą piędź ziemi. Dzięki ambitnej grze całej drużyny, biało-niebiescy wynieśli z Podgórze dwa cenne punkty. Nie bez znaczenia był fakt, że zawody prowadził silną dłoń sędziego mgr. Skowroński, który potrafił opanować sytuację. Podkreślić należy również tłumny udział sympatyków Makkabi, którzy towarzyszyli swej jedenastce i oklaskiwali gorąco jej sukces.

W ten sposób Makkabi jest obecnie w najlepszej sytuacji w krakowskiej Lidze Okręgowej. Formalnie jest wprawdzie jeszcze na trzeciej pozycji, stosunek punktów straconych wskazuje jednak, że Makkabi jest de facto w najlepszej sytuacji i tylko mniejszej ilości meczów zawdzięczać należy jej trzecią pozycję.

Największą niespodzianką była porażka Chełmka, który na własnym boisku utracił dwa cenne punkty z Olszą. Zagrożony w swej egzystencji zespół kolejowców potrafił zdobyć się na maksimum wysiłku i walcząc w „jaskini lwa“ wyniósł stamtąd dwa punkty. Jest rzeczą zrozumią, że w tych warunkach mecz Olsza—Makkabi, który odbędzie się 22 h.m., będzie miał ogromne znaczenie.

Reszta wyników nie przyniosła większych sensacji. Na dole tabeli jest dalej nie wyraźne. Zdaje się jednak, że Korona i Nadwiślan zmuszone będą rozstać się tym razem z Ligą

Okręgową. Sytuacja po wczorajszych rozgrywkach jest następująca:

Klub:	Ilość gier:	Pkt.	Bramki
1. Fablok	14	21:7	51:18
2. Tarnovia	14	20:8	39:12
3. Makkabi	13	20:6	25:18
4. Chełmek	13	19:7	39:16
5. Krowodrza	16	18:14	37:27
6. Zwierzynieck*	16	16:16	26:20
7. Olsza	16	12:20	32:45
8. Podgórze	15	12:18	21:31
9. Grzegórzecki	15	10:20	19:36
10. Wawel	16	9:23	16:47
11. Nadwiślan	13	7:19	21:43
12. Korona	13	6:20	16:36
Garbarnia	5	9:1	9:2

Ruch znowu na czele ligi

Po niedzielnych meczach o mistrzostwo Ligi prowadzenie w tabeli objął ponownie Ruch, który jest jedyną drużyną ligową, nie mającą straconego punktu.

Klub	gier	pkt.	st. br.
1) Ruch	4	8:0	16:2
2) Pogon	4	6:2	4:2
3) Cracovia	4	5:3	11:6
4) Warta	4	4:4	17:11

OLYMPIQUE ZDOBYWA PUCHAR FRANCJI

Finałowy mecz o puchar Francji pomiędzy Olympique z Marsylii i F. C. Metz zakończył się zwycięstwem Olympique w stosunku 2:1

5) Warszawianka	4	4:4	9:11
6) A. K. S.	4	3:5	5:5
7) Ł. K. S.	4	3:5	3:6
8) Wisła	4	3:5	4:8
9) Śmigły	4	2:6	5:10
10) Polonia	4	2:6	3:13

Naprzód z Lipin przegrywa z Dębem

W meczu o mistrzostwo Ligi Śląskiej Naprzód z Lipin przegrał niespodziewanie z Dębem 1:4 (1:3).

Brazylijczycy przed meczem z Polską

Piłkarska reprezentacja Brazylii po przybyciu do Francji uda się niezwłocznie do Strassburga, który będzie terenem meczu tej drużyny z reprezentacją Polski w ramach rozgrywek o mistrzostwo świata.

W Strassburgu Brazylijczycy spędzą trzy tygodnie, dzielące ich od spotkania z Polską.

Belgia bije Szwajcarię 3:0

W międzypaństwowym meczu piłkarskim Belgia niespodziewanie pokonała Szwajcarię 3:0 (1:0).

Mecz był dwukrotnie przedłużany i dopiero w ostatnich minutach padła decydująca bramka.

Boks

ŁÓDŹ ZREMISOWAŁA Z ŚLĄSKIEM W BOKSIE

Łódź prowadziła już 8:0, ale Śląsk wyrównał

W międzyokręgowym meczu bokserskim Łódź — Śląsk o puchar m. Łodzi ślązacy wywalczyli wynik remisowy 8:8, mimo że Łódź prowadziła po pierwszych czterech walkach 8:0. Mecz wywołał znaczne zainteresowanie i zgromadził dużo publiczności. Dochód z meczu przeznaczony był na Fundusz Obrony Narodowej.

Wyniki techniczne przedstawiają się następująco (na pierwszym miejscu podajemy bokserów Łodzi):

W wadze muszej Szwed pokonał Kotasa.

W koguciej Marcinkowski znokautował w 2giej rundzie Meisnera.

W piórkowej Michalak wygrał z Krawczykiem.

W lekkiej Kowalewski wypunktował Musiöla.

W półśredniej Mirowski przegrał z Ackermanem.

W średniej Ostrowski uległ Pańskiemu.

W półciężkiej Kraszewski został zmasakrowany przez Kolonkę.

zostało single: Schroeder pokonał Baworowskiego stosunkowo łatwo w trzech setach 6:0, 6:4, 6:4, a Sychała wygrał z Wallenem 9:7, 6:4, 6:2.

Holandia niespodziewanie prowadzi z Francją

W drugim dniu meczu tenisowego o puchar Davisa Francja — Holandia para holenderska Hughan - van Swol pokonała parę francuską Petra - Bolelli 6:8 1:6 6:1 7:5 6:2 po drugim dniu prowadzi Holandia 2:1.

Lekkoatletyka

Noji wygrywa bieg w Katowicach

W niedzielę odbył się w Katowicach tradycyjny bieg na przełaj o puchar wydawnictwa „Polonii“.

W konkurencji pań (800 m) zwyciężyła Iwczokówna (Stadion Chorzów) 2,47 min.

W konkurencji seniorów (6500 m) zwyciężył Noji (Syrena Warszawa) 21:20 min., 2) Soldan (Cracovia), 3) Skucha (KPW Strzemieszyce), 4) Nowacki (Z. S. Zakopane).

Pogon katowicka zwycięża Cracovię w meczu lekkoatletycznym

W niedzielę odbył się międzyklubowy mecz lekkoatletyczny Pogon (Katowice) — Cracovia, zakończony zwycięstwem Pogoni w stosunku 70:56. Cracovia zwyciężyła w rzucie dyskiem i oszczepem.

Tenis

JUGOSŁAWIA WYELIMINOWAŁA NIESPODZIEWANIE CZECHOSŁOWACJĘ W TENISIE

Mecz tenisowy o puchar Davisa pomiędzy Jugosławią i Czechosłowacją zakończył się niespodziewanym zwycięstwem Jugosławii w stosunku 3:2. Ostatniego dnia Roderich Menzel przegrał niespodziewanie z Puncecem 6:3 1:6 2:6 1:6, a Cejnar uległ Miticowi 3:6 7:5 4:6 6:2 2:1 po czym Cejnar zrezygnował z dalszej gry.

Czechosłowacja w ten sposób została wyeliminowana od razu w pierwszej rundzie.

Legia zwycięża

w Sztokholmie 3:2

Baworowski przegrał ze Schroederem

Rozegrany w Sztokholmie mecz tenisowy pomiędzy warszawską Legią, a drużyną szwedzką Tennis Stadion Stockholm, zakończył się zwycięstwem warszawskich tenisistów w stosunku 3:2.

Ostatniego dnia w niedzielę rozegrano po-